

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że W. Ś. (1) nie podlega od dnia 1 marca 2010 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek - (...) Spółka z o.o. w Ł., ul. (...). W ocenie organu rentowego ubezpieczona nie świadczyła faktycznie pracy na rzecz wskazanego podmiotu. ZUS podał, że z dokumentów zaewidencjonowanych w systemie informatycznym Zakładu wynika, że płatnik składek (...) Spółka z o.o. zgłosił wnioskodawczynię do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownika od 1 marca 2005 r. Wskazany płatnik składek nie składał za ubezpieczoną dokumentów rozliczeniowych od miesiąca marca 2010 r. z tytułu zatrudnienia jako pracownika. Organ rentowy podkreślił, że firma (...) Spółka z o.o. ostatnie dokumenty podatkowe i ubezpieczeniowe złożyła za miesiąc luty 2010 r.. Jednocześnie według ZUS pomimo, że nie przeprowadzono postępowania likwidacyjnego i nie wyrejestrowano spółki z Krajowego Rejestru Sądowego nie prowadzi ona już żadnej działalności i nie ma osób ją reprezentujących. Tym samym (...) Spółka z o.o. faktycznie już nie istnieje. Wobec powyższego w ocenie Zakładu (...) nie jest pracownikiem (...) Spółki z o.o. w Ł. i nie podlega ubezpieczeniom społecznym. (decyzja k. 69 - 70 akt ZUS)

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni W. Ś. (1) złożyła odwołanie w dniu 18 kwietnia 2012 r. wnosząc o zmianę w całości zaskarżonej decyzji i uznanie, że podlega ona obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 marca 2010 r.

Do odwołania wnioskodawczyni załączyła wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania. Ubezpieczona podkreśliła, że decyzja z dnia 19 października 2011 r. nie została jej skutecznie doręczona, gdyż była wysłana na poprzedni nieaktualny adres zamieszkania. Wnioskodawczyni podniosła, że ZUS wysłał zaskarżoną decyzję na adres: ul. (...), Ł., gdzie nie przebywa ona od 6 lat. Natomiast kolejną decyzję z dnia 14 listopada 2011 r. o odmowie przyznania zasiłku macierzyńskiego wysłał na prawidłowy adres: ul. (...), Ł. i od tej decyzji ubezpieczona wniosła odwołanie w ustawowym terminie. W. Ś. (1) podkreśliła, że zatem z uwagi na wysłanie decyzji na niewłaściwy adres nie mogła się ona od niej skutecznie odwołać. O fakcie doręczenia decyzji przez awizo w dniu 10 listopada 2011 r. dowiedziała się dopiero z akt sądowych o sygn. XI 88/11, które przeglądała w dniu 12 kwietnia 2012 r. W tym stanie rzeczy w ocenie skarżącej zaistniały niezależnie od niej okoliczności uniemożliwiające zaskarżenie decyzji w ustawowym terminie.

W uzasadnieniu odwołania wnioskodawczyni podniosła, że okolicznością bezsporną jest, że urodziła ona drugie dziecko w dniu 15 listopada 2011 r., to jest w trakcie urlopu wychowawczego, który został jej udzielony przez pracodawcę, to jest firmę (...) Spółka z o.o. na okres od 04.07.2008 r. do 03.07.2011 r. W trakcie urlopu wychowawczego należne składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe były finansowane w całości przez ZUS. Natomiast w tym okresie pracownica nie podlega ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu. Ubezpieczona wskazała, że okres urlopu wychowawczego został potwierdzony przez organ rentowy w piśmie z dnia 25 stycznia 2012 r. Odwołująca podkreśliła, że w myśl art. 29 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U z 2010, Nr 77, poz. 512) warunkiem uzyskania zasiłku macierzyńskiego jest podleganie ubezpieczeniu chorobowemu lub przebywanie na urlopie wychowawczym. Z uwagi na powyższe według odwołującej się błędne jest twierdzenie ZUS, że wnioskodawczyni nie podlega ubezpieczeniom społecznym i z tego powodu nie należy się jej zasiłek macierzyński. Wnioskodawczyni podkreśliła, że rozpoczynając urlop wychowawczy była nadal pracownikiem (...) spółki z o.o. Nadto skarżąca wskazała, że wyrokiem zaocznym z dnia 4 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi ustalił, że była ona zatrudniona w (...) spółka z o.o. na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 marca 2005 r. do 14 listopada 2011 r. Wnioskodawczyni podniosła, że z ustawy systemowej natomiast wynika, że przebywanie przez nią na urlopiach wychowawczych jest samodzielnym tytułem ubezpieczenia obok statusu pracownika i powstaje w związku z osiągnięciem dochodów zasiłkowych, pełniących rolę swoistego substytutu wynagrodzenia.

(odwołanie k. 2 – 7)

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji. Dodatkowo ZUS wskazał, że potwierdzenie odbioru zaskarżonej decyzji znajduje się w aktach rentowych w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt XI U 88/11. Nadto organ rentowy podkreślił także, że wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wydany w sprawie XI P 540/11 nie jest wiążący dla ZUS, który ma prawo do badania istnienia stosunków prawnych uzasadniających objęcie ubezpieczeniami społecznymi. (odpowiedź na odwołanie k. 20 – 20 verte)

Wyrokiem z dnia 30 września 2013 r. w sprawie sygn akt VIII U 1965/12 Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawczynie od przedmiotowej decyzji. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia podniesiono, iż nieprawidłowe doręczenie decyzji przez organ rentowy uniemożliwiło ubezpieczonej dokonanie czynności w terminie, wobec tego brak jest podstaw do odrzucenia odwołania W. W. od decyzji ZUS z dnia 19 października 2011 roku.

Ponadto Sąd wskazał, iż odwołanie nie może zostać uwzględnione gdyż wnioskodawczynie co sama przyznała, nie była nigdy pracownikiem firmy (...) Spółka z o.o. w Ł. wymienionej w zaskarżonej decyzji ZUS, lecz firmy (...) Spółkę z o.o. w Ł.. W konsekwencji zaś wskazania w decyzji przez organ rentowy złego podmiotu, który wnioskodawczynie nie zatrudniał, odwołanie podlegało oddaleniu. Wnioskodawczynie nie była pracownikiem (...) spółka z o.o. w Ł. a więc nie mogła podlegać ubezpieczeniu społecznemu z nieistniejącego stosunku prawnego.

/ wyrok k. 207 wraz z uzasadnieniem k. 211-217/

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2014 r. w sprawie sygn akt III AUa 2575/13 Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na skutek apelacji wnioskodawczynie uchylił przedmiotowy wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za II instancję. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia podniesiono, iż z materiału zgromadzonego w sprawie ulega wątpliwości, że spółka (...), która została wymieniona w zaskarżonej decyzji jest spółką o nazwie (...) z.o.o. w Ł., zatem Sąd Okręgowy winien przede wszystkim merytorycznie rozpoznać sprawę na gruncie stanu faktycznego, z którego wynika jednoznacznie, że zaskarżona decyzja ZUS dotyczy spółki w której W. Ś. (2) była zatrudniona od 1 marca 2005 r. Sąd winien więc w toku ponownego rozpoznania sprawy przeprowadzić postępowanie na gruncie obowiązujących przepisów prawa materialnego, czy odwołująca się podlegała czy nie podlegała, ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia 1 marca 2010 r.

/ wyrok k. 241 z uzasadnieniem k. 242-243/

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie, wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie iż W. Ś. (2) podlega ubezpieczeniom społecznym w spornym okresie.

/ pismo k. 260 -261/.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania i zawieszenie postępowania z uwagi na brak organów zainteresowanej spółki zdolnych do jej reprezentowania w procesie.

/ stanowisko procesowe organu rentowego protokół z rozprawy z dnia 15 marca 2016 r. k. 358 v./

Postanowieniem z dnia 15 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 zawiesił postępowanie w sprawie.

/ postanowienie k. 360/ .

Postanowieniem Sądu z dnia 21.11.2016 r. (...) z.o.o. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego

/ bezsporne, odpis k. postanowienia k. 403, wydruk z KRS k. 382 ,478-484/

Na rozprawie w dniu 5 lipca 2018 r. pełnomocnik powódki poparł odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/ protokół z rozprawy z dnia 5 lipca 2018 r. k437 -438 v/

Na rozprawie w dniu 12 września 2019 r. poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za I i II instancję od wielkości sporu w wysokości 12.000 zł w kwocie 4200 zł

/ protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:18:04 -00:33:30/

Sąd Okręgowy w Łodzi przy ponownym rozpoznaniu sprawy

ustalił co następuje:

Wnioskodawczynie W. Ś. (1) w dniu 1 marca 2005 r. zawarła z M. B. reprezentującym firmę (...) Spółka z o.o. w Ł., ul. (...) umowę o pracę na czas określony od 01.03.2005 r. do 31.03.2005 r. na stanowisku p.o. głównej księgowej w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 2.000 zł netto.

/umowa o pracę k. 8/

Z dniem 1 kwietnia 2005 r. ubezpieczona zawarła kolejną umowę o pracę z M. B. reprezentującym firmę (...) Spółka z o.o. w Ł., ul. (...) na czas nieokreślony od 01.04.2005 r. na stanowisku głównej księgowej w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 2.200 zł netto.

/umowa o pracę k. 9/

Z dniem 1 marca 2005 r. płatnik składek – (...) Spółka z o.o. w Ł. dokonał zgłoszenia wnioskodawczynie do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego oraz wypadkowego z tytułu zawartej umowy o pracę.

/wydruk z konta ubezpieczonego k. 31 akt ZUS, formularz (...) k. 35 akt ZUS/.

W dniu 13 kwietnia 2007 r. pracodawca - (...) Spółka z o.o. w Ł. złożył formularz (...) z adresem zamieszkania ubezpieczonej: Al. (...), Ł.. Formularze (...) dotyczące wnioskodawczynie składała także ta firma używając nazwy (...) Spółka z o.o. w Ł..

/formularz (...) k. 35, k. 37 akt ZUS/

Firma (...) Spółka z o. o w Ł., początkowo nosiła nazwę (...) Spółka z o.o. niejednokrotnie posługiwała się te nazwą skróconą (...) Spółka z o.o.

/ bezsporne, zeznania świadka E. P. protokół z rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. k.187 – 188 protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. k. 201 -203 protokół z rozprawy z dnia 5 lipca 2018 r. k. 438-439/.

W dniu 26 maja 2008 r. wnioskodawczynie zwróciła się do swego pracodawcy, to jest firmy (...) Spółka z o.o. w Ł. o udzielenie jej urlopu wychowawczego w okresie od 04.07.2008 r. do 03.07.2011 r. w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem urodzonym (...).

/pismo z 26.05.2008 r. z potwierdzeniem odbioru k. 11. odpis skrócony aktu urodzenia k. 10, zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. k.204 -205, protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

W okresie urlopu wychowawczego wnioskodawczynie nie kontaktowała się z pracodawcą.

/zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. k.204 -205, protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55 /

Następnie w dniach 24.11.2010 r. i 03.12.2010 r. W. Ś. (1) wniosła do swego pracodawcy, to jest firmy (...) Spółka z o.o. w Ł. pismo o wypłatę zasiłku macierzyńskiego od dnia 15.11.2010 r. w związku z urodzeniem drugiego dziecka. Pisma wróciły do nadawcy z adnotacją o wyprowadzeniu się adresata

/pismo z 24.11.2010 r. k. 13 , pismo z 03.12.2010 r. k. 14 oba ze zwrotem z adnotacją o wyprowadzeniu się adresata, skrócony odpis aktu urodzenia k. 12, zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. k.204 -205, protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

Wobec braku odpowiedzi pismem z dnia 22 grudnia 2010 r. skierowanym do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczona wniosła o wypłatę zasiłku macierzyńskiego oraz dodatkowego zasiłku macierzyńskiego w wymiarze dwóch tygodni bezpośrednio po zasiłku macierzyńskim podstawowym. Wnioskodawczynie podkreśliła, że z uwagi na zmianę siedziby firmy pracodawcy – (...) Spółka z o.o. w Ł. i brak wiadomości o aktualnym adresie tej firmy występuje ona do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę zasiłku macierzyńskiego.

/pismo z 22.12.2010 r. k. 15 zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. k.204 -205, protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

Wnioskodawczynie w okresie urlopu wychowawczego nie podejmowała żadnej działalności poza pracowniczą.

/zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. k.204 -205 , protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

W dniu 4 lipca 2011 r. wnioskodawczynie zgłosiła się do pracy w Firmie (...) zgodnie z ostatnią siedzibą firmy zgłoszona do KRS, wówczas od zarządcy nieruchomości dowiedziała się że firma wyprowadziła się nie podając adresu.

/zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. , protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40, k.204 -205 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

Jednocześnie tego samego dnia tj. 4 lipca 2011 r. wnioskodawczynie wysłała do pracodawcy pismo zgłaszające jej gotowość do świadczenia pracy. Następnie otrzymała zwrot nie podjętej przez pracodawcę korespondencji z adnotacją , że adresat wyprowadził się.

/ pismo k. 125, potwierdzenie zwrotu k. 126 zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. , protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40, k.204 -205 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

Wnioskodawczynie dokonała ponownego pisemnego zgłoszenia o gotowości do podjęcia pracy w dniu 1 sierpnia 2011 r. Również wskazana przesyłka została jej zwrócona z adnotacją adresat wyprowadził się.

/ pismo k. 129 potwierdzenie zwrotu k. 130 zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. , protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40, k.204 -205 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

W 2011 roku wnioskodawczyni zwracała się do Państwowej Inspekcji Pracy ze skargą na brak reakcji firmy na jej pisma. Wskazana interwencja nie przyniosła spodziewanych skutków z uwagi na brak możliwości ustalenia aktualnego adresu siedziby pracodawcy.

/pisma k. 127 – 128 zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r., protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40, k.204 -205 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

W dniu 10.11. 2011 r. wnioskodawczyni nadała do pracodawcy listem poleconym pismo zawierające oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy w trybie natychmiastowym z uwagi na ciężkie naruszenie przez pracodawcę jej praw jako pracownika – art. 55 § 1¹ kp. Pracodawca nie podjął korespondencji w dniu 14.11. 2011 r. doręczyciel zamieścił adnotację na kopercie zwrotnej o treści adresat wyprowadził się .

/ pismo k. 132, potwierdzenie zwrotu k. 133 zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 30 września 2013 r. , protokół z rozprawy z dnia 12 września 2019 r. 00:00:16 00:14:40, k.204 -205 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 15 października 2012 r. k. 54-55/

E. P. została rekrutowana do pracy jako księgowa na okres choroby, urlopu macierzyńskiego i przewidywanego urlopu wychowawczego wnioskodawczyni. Firmę obsługiwała w okresie od dnia 1 lutego 2006 roku do dnia 31 marca 2010 roku. Umowa o pracę została rozwiązana z inicjatywy członków zarządu po uprzednim wypowiedzeniu. W dniu 11 marca 2010 roku wysłała ostatnią deklarację rozliczeniową w imieniu firmy. Członkowie zarządu zainteresowanego mieli świadomość, że wnioskodawczyni jest wykazywana jak zatrudniony pracownik. W pierwszym kwartale 2010 r. w firmie zatrudnieni byli dwaj członkowie zarządu i wnioskodawczyni, będąca na urlopie wychowawczym . Pod koniec 2009 roku E. P. robiła bilans za trzy kwartały tego roku dla celów złożenia wniosku o upadłość, wówczas aktywa i pasywa musiały być równe a kapitał własny był na minusie 2 mln 200 tys . Wyżej wymieniona nie wie czy firma w okresie po rozwiązaniu z nią umowy prowadziła jakąkolwiek działalność.

/ zeznania świadka E. P. protokół z rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. k.187 – 188 protokół z rozprawy z dnia 30 września 2003 r. k. 201 -203 protokół z rozprawy z dnia 5 lipca 2019 r. 438 – 438 v./.

Kadencja obu członków zarządu Spółki (...) wygasła z dniem 31.03. 2010 r. po złożeniu sprawozdania finansowego za rok 2009 r. Po tej dacie żaden z ww. nie wykonywał żadnych czynności jako członek zarządu spółki.

/bezsporne, umowa spółki i uchwała w przedmiocie powołania członków zarządu koperta k. 317/

W toku postępowania członek zarządu spółki (...) zmarł.

/ bezsporne , adnotacja koperta k. 427/

Firma (...) Spółka z o. o w Ł., nie prowadzi faktycznie działalności od marca 2010 r. Formalnie została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 21.11.2016 r. Postanowienie w tym przedmiocie uprawomocniło się 24.12.2016 r.

/ bezsporne, odpis k. postanowienia k. 403, wydruk z KRS k. 382, 478-484/

(...) Spółka z o. o nie składała CIT -2 , PIT 4R za okres od 03.2010 r., CIT -8 od 2010 r. Płatnik składek (...) Spółka z o. o ostatnie dokumenty podatkowe i ubezpieczeniowe złożył za miesiąc 2.2010 r.

/ bezsporne/

Zaskarżoną decyzją z dnia 19 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że W. Ś. (1) nie podlega od dnia 1 marca 2010 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – (...) Spółka z o.o. w Ł., ul. (...). W ocenie

organu rentowego ubezpieczona nie świadczyła faktycznie pracy na rzecz wskazanego podmiotu. ZUS podał, że z dokumentów zaewidencjonowanych w systemie informatycznym Zakładu wynika, że płatnik składek (...) Spółka z o.o. zgłosił wnioskodawczynię do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownika od 1 marca 2005 r. Wskazany płatnik składek nie składał za ubezpieczoną dokumentów rozliczeniowych od miesiąca marca 2010 r. z tytułu zatrudnienia jako pracownika. Organ rentowy podkreślił, że firma (...) Spółka z o.o. ostatnie dokumenty podatkowe i ubezpieczeniowe złożyła za miesiąc luty 2010 r. Jednocześnie według ZUS pomimo, że nie przeprowadzono postępowania likwidacyjnego i nie wyrejestrowano spółki z Krajowego Rejestru Sądowego nie prowadzi ona już żadnej działalności i nie ma osób ją reprezentujących. Tym samym (...) Spółka z o.o. faktycznie już nie istnieje. Wobec powyższego w ocenie Zakładu (...) nie jest pracownikiem (...) Spółki z o.o. w Ł. i nie podlega ubezpieczeniom społecznym. Przedmiotowa decyzja została doręczoną ubezpieczonej w trybie awizo na adres: Al. (...), Ł. w dniu 10 listopada 2011r..

/okoliczność bezsporna, decyzja k. 69 - 70 akt ZUS/

Decyzją z dnia 14 listopada 2011 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania prawa do zasiłku macierzyńskiego. Przedmiotowa decyzja została doręczona ubezpieczonej na adres: Al. (...), Ł..

/okoliczność bezsporna/

Wyrokiem zaocznym z dnia 4 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt XI P 540/11 z powództwa W. W. – Ś. przeciwko (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. o ustalenie stosunku pracy, odszkodowanie, wynagrodzenie za czas pozostawia bez pracy ustalił, że powódka była zatrudniona przez pozwanego (...) Spółkę z o.o. w Ł. na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 marca 2005 r. do 14 listopada 2011 r., na stanowisku głównej księgowej, a umową o pracę została rozwiązana przez powódkę na podstawie art. 55 § 1¹ k.p.

/wyrok zaoczny k. 56 – 57 w załączonych aktach o sygn. XIP 540/11/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty w tym zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS, zeznania świadka E. P. oraz wnioskodawczyni, których wiarygodność nie została podważona przez ZUS. Ustalając stan faktyczny Sąd pominął oświadczenia złożone w procesie przez byłego członka zarządu spółki (...). Wyżej wymieniony złożył tylko informacyjne wyjaśnienia, które nie mają mocy dowodowej. Jako że spółkę (...) w toku procesu ostatecznie wykreślono z Krajowego Rejestru Sądowego ww. nie mógł być też przesłuchiwany w charakterze zainteresowanego. Jako świadek Ł. M. zaś ostatecznie nie zeznawał bo zmarł w czasie postępowania. Tym samym wskazane oświadczenia nie mogły stanowić podstawy ustaleń w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt.1 i art. 13 pkt.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz.300) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Przez nawiązanie stosunku pracy, zgodnie z art. 22 § 1 k.p. pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla włączenia do ubezpieczenia społecznego niezbędna jest przynależność do określonej w ustawie systemowej grupy podmiotów podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. O tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie

decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Sam bowiem fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art. 22 kp formalne elementy umowy o pracę nie oznaczają, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony umowy o pracę przy składaniu oświadczeń woli mają świadomość tego, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik pracy świadczyć nie będzie, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, i do podjęcia i wykonywania pracy nie doszło a jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to umowę taką uważa się za zawartą dla pozorów - art. 83 § 1 kc. Umowa taka nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 r. sygn. II UK 148/07, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. sygn. II UK 321/04, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 11-12, poz. 190, str. 503; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 r. sygn. II UKN 244/00, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2002, Nr 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r. sygn. II UK 204/09, LEX nr 590241/.

Do objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może dojść wówczas, gdy zgłoszenie do tego ubezpieczenia dotyczy osoby, która nie jest pracownikiem, a zatem zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego następuje pod pozorem zatrudnienia. Podleganie ubezpieczeniu społecznemu wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia umowy o pracę. Z obowiązku pracodawcy polegającego na zgłoszeniu do ubezpieczenia społecznego zatrudnionych pracowników należy wysnuć wniosek, że bycie podmiotem ubezpieczenia związane jest wyłącznie z realizacją podstawowego dla stosunków tego ubezpieczenia warunku wykonywania pracy w ramach stosunku pracy. W świetle tego istotne jest, czy pracownik zawierający umowę o pracę w rzeczywistości pracą taką wykonywał. / postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 08-05- (...) UK 254/18 L./

Stosunek ubezpieczenia społecznego jest wtórny wobec stosunku pracy w tym znaczeniu, że pracownicze ubezpieczenie społeczne nie może istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa o pracę ma służyć. /wyrok SA Łódź z dnia 19-09-2018 III AUa 1510/17 L./

Ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równolegle powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki prawne, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie: pierwszy - na bieżąco, gdyż świadcząc pracę otrzymuje wynagrodzenie, drugi - na przyszłość, tj. na wypadek ziszczenia się ryzyka ubezpieczeniowego, najczęściej zdarzeń losowych. wyrok SA Łódź z dnia 10-07-2018 III AUa 1132/17 L./

Ponadto należy wskazać, iż zgodnie z art. 365 § 1 kpc, orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Zgodnie zaś z art. 366 kpc wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

Tym samym nie jest dopuszczalne w świetle art. 365 § 1 KPC odmienne ustalenie zaistnienia, przebiegu i oceny istotnych dla danego stosunku prawnego zdarzeń faktycznych w kolejnych procesach sądowych, chociażby przedmiot tych spraw się różnił. /wyrok SA Łódź z dnia 11-12-2018 I ACa 278/18/Zakazane jest także dokonywanie ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 roku, sygn.. II PK 38/11). Rozciąga się ona również na zawarte w uzasadnieniu motywy rozstrzygnięcia, które mogą mieć znaczenie dla ustalenia zakresu mocy wiążącej i powagi rzeczy osądzonej prawomocnego orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 roku, sygn. V CSK 433/13). Strony zaś nie mogą opierać swojego stanowiska na zarzutach sprzecznych z oceną prawną sądu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2013 roku, sygn.. V CSK 101/12).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy w świetle prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt XI P 540/11 z dnia 4 stycznia 2012 r. bezspornym jest, że powódka W. Ś. (2) była zatrudniona przez pozwanego (...) Spółkę z o.o. w Ł. na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 marca 2005 r. do 14 listopada 2011 r., na stanowisku głównej księgowej. Natomiast stosunek pracy ustał na skutek rozwiązania umowy przez ubezpieczoną. Tym samym o żadnej pozorności dotyczącej łączącej strony umowy nie może być mowy. Znamionym jest, iż wskazany stosunek prawny stanowiący podstawę ubezpieczenia w sposób ważny istniał i nie może być kwestionowany.

Niemniej jednak organ rentowy wywodzi, że mimo istnienia formalnie stosunku pracy ww nie podlega ubezpieczeniom społecznym, gdyż firma (...) Spółka z o.o. w Ł. zatrudniająca wnioskodawczynię w praktyce – na co wskazuje zebrany w sprawie materiał dowodowy - od marca 2010 r. zaniechała prowadzenia jakiejkolwiek działalności, w związku z czym nie istniało praktyczne - celowościowe uzasadnienie zatrudnienia wnioskodawczyni jakim jest świadczenie pracy. Nie istniał więc tytuł ubezpieczeń. W ocenie organu kluczowe znaczenia ma okoliczność, że wnioskodawczyni faktycznie nie świadczyła pracy.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy iż powódka, w spornym okresie przebywała na urlopie wychowawczym. Była prawnie zwolniona z obowiązku świadczenia pracy. Urlopy te są dla pracodawcy obligatoryjnymi okresami zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy, za czas których pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia. Utrata możliwości zarobkowania rekompensowana jest świadczeniami z zabezpieczenia społecznego - zasiłkiem macierzyńskim z chorobowego ubezpieczenia społecznego (art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, Dz.U. Nr 60, poz. 636 ze zm.) oraz zasiłkiem wychowawczym z zaopatrzenia społecznego, czy jak to określił ustawodawca w art. 18 ust. 5a - z pomocy społecznej (rozdział 2a ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych, jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.). Tak więc przerwy w świadczeniu pracy z tytułu urodzenia dziecka i sprawowania nad nim osobistej opieki nie są przerwami w wykonywaniu pracy powodującymi utratę statusu pracownika. Tym samym z faktu niewykonywania pracy przez wnioskodawczynię na rzecz pracodawcy nie sposób wyprowadzić dla niej jakichkolwiek ujemnych skutków procesowych. Z mocy prawa wnioskodawczyni w związku z faktem urodzenia dziecka nie miała obowiązku świadczenia pracy.

Ponadto zdaniem Sądu Okręgowego powyższe nie może rzutować także negatywnie na istnienie stosunku ubezpieczenia. Pracownik przebywając na urlopie wychowawczym podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. W ocenie Sądu Okręgowego w wyroku z 27 września 2006 r. I UK 70/06 L. I UK 70/06 L. Numer (...) choć dotyczył on kwestii podlegania ubezpieczeniom w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej w okresie urlopu wychowawczego Sąd Najwyższy precyzyjnie wyjaśnił zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym osób korzystających z tego urlopu.

Sąd Najwyższy uznał, iż przebywanie na urlopiach wychowawczych lub pobieranie zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego jest samodzielnym tytułem ubezpieczeniowym obok posiadania statusu pracownika czy statusu osoby prowadzącej pozarolniczą działalność i powstaje w związku z osiąganiem przychodów „zasiłkowych”, pełniących rolę swoistego substytutu wynagrodzenia.

Osoby przebywające na urlopiach macierzyńskim i wychowawczym, mające inny jeszcze, niż korzystanie z tych urlopów, tytuł rodzący obowiązek ubezpieczenia (np. prowadzenie działalności pozarolniczej), nie podlegają obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 19 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ale z mocy art. 6 ust. 1 pkt 5.

Ustawodawca na czas opieki nad dzieckiem, w miejsce stosunku pracy (mimo jego formalnego trwania), wprowadził odrębny tytuł obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w postaci pobierania zasiłku macierzyńskiego i zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

W uzasadnieniu wskazanego rozstrzygnięcia Sąd Najwyższy podniósł, iż ubezpieczenia emerytalne i rentowe dotyczą wszystkich osób utrzymujących się z własnej pracy, a ustawa systemowa powiązała obowiązek ubezpieczenia nie tylko z działalnością przynoszącą stały dochód, ale także z faktem osiągnięcia jakichkolwiek stałych źródeł dochodu, w tym z tytułu zasiłków z ubezpieczenia społecznego (zasiłek macierzyński i wychowawczy), zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki stałe z pomocy społecznej oraz zasiłki i świadczenia socjalne. Taki podział ubezpieczeń społecznych na cztery rodzaje oznacza nie tylko odrębną składkę na każdy rodzaj ubezpieczenia, ale także różny zakres podmiotowy podlegających obowiązkowi ubezpieczenia z tytułu tych odrębnych ryzyk. Wszystkie grupy osób wymienione w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegają tylko obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowych. Stosunek pracy jest szczególnym tytułem obowiązku ubezpieczenia społecznego. Powstanie stosunku pracy powoduje bowiem jednocześnie (tzw. zasada automatyzmu) powstanie stosunku ubezpieczenia społecznego.

Obowiązkiem ubezpieczenia społecznego w zakresie ubezpieczenia emerytalnego i rentowych objęte zostały również osoby pobierające różnego rodzaju zasiłki i świadczenia w okresach przerw w pracy zawodowej z różnych przyczyn, w tym osoby pobierające zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek macierzyński i zasiłek na zasadach zasiłku macierzyńskiego. Składkę na ubezpieczenie społeczne osób pobierających wymienione zasiłki finansuje w całości budżet państwa za pośrednictwem ZUS (art. 16 ust. 8 ustawy systemowej). Podstawę wymiaru składki stanowi kwota pobieranego zasiłku. Natomiast dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, przysługuje na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 228, poz. 2255 ze zm.), matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem, które ma orzeczoną niepełnosprawność oraz konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, albo ma orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zdaniem Sądu Najwyższego przebywanie na urloпах wychowawczych lub pobieranie zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, jest samodzielnym tytułem ubezpieczeniowym obok posiadania statusu pracownika czy statusu osoby prowadzącej pozarolniczą działalność i powstaje w związku z osiągnięciem przychodów „zasiłkowych”, pełniących rolę swoistego substytutu wynagrodzenia.

Powyższe oznacza, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, podlegają: pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku (art. 13 pkt 1 ustawy systemowej), osoby prowadzące działalność pozarolniczą - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności (art. 13 pkt 4), osoby pozostające na urloпах wychowawczych lub pobierające zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego - od dnia spełnienia warunków, o których mowa w art. 9 ust. 6, do dnia zaprzestania spełniania tych warunków (art. 13 pkt 13).

Sąd Najwyższy wskazał przy tym, iż niewątpliwie w okresach urloпов macierzyńskiego (art. 180 KP) i wychowawczego (art. 186 KP), których udzielenie jest obowiązkiem pracodawcy, pracownicy są zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy. Za czas tych urloпов pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia, otrzymując z tego tytułu świadczenia z zabezpieczenia społecznego - zasiłek macierzyński, albo dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, rekompensujące w jakiejś mierze niepobieranie wynagrodzenia. Fakt, że przerwy w świadczeniu pracy z tytułu urodzenia dziecka i sprawowania nad nim osobistej opieki nie powodują utraty statusu pracownika (rozumianego w art. 8 ust. 1 ustawy systemowej jako „osoba pozostająca w stosunku pracy”) nie może jednak prowadzić do wniosku, że pozostaje „w mocy” pracowniczy tytuł ubezpieczenia. Trzeba bowiem podkreślić, że stosownie do art. 16 ust. 2 ustawy systemowej, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - ponoszą w równych częściach ubezpieczony i płatnik (pracodawca). Tymczasem ze względu na to, że podczas pobierania zasiłku macierzyńskiego i zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia, to należy przyjąć, że ustał tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych ze stosunku pracy, ponieważ przerwy w świadczeniu pracy z tytułu urodzenia dziecka lub sprawowania nad nim osobistej opieki mają dla pracownika ten skutek, że nie ma on obowiązku uiszczenia składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od wynagrodzenia, które mu w tych okresach nie przysługuje. Obowiązku tego nie ma również pracodawca ze względu na nieświadczenie

pracy przez pracownika i niewynagradzanie go, natomiast art. 16 ust. 8 ustawy systemowej w przypadku takich osób stanowi, że składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe finansuje w całości budżet państwa. Z powyższego łącznie wynika to, że ustawodawca na czas opieki nad dzieckiem, w miejsce stosunku pracy (mimo jego formalnego trwania), wprowadził odrębny tytuł obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w postaci pobierania zasiłku macierzyńskiego i zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy uznać zatem należy, iż w okresie przebywania na urlopie wychowawczym w przypadku wnioskodawczyni istniał samodzielny tytuł ubezpieczeń, tym samym w związku z tym urlopem fakt podlegania ubezpieczeniom od dnia 1 marca 2010 r. nie może być kwestionowany.

W ocenie Sądu Okręgowego oceniając stan sprawy na dzień wydania zaskarżonej decyzji także po wyczerpaniu okresu urlopu wychowawczego fakt podlegania ubezpieczeniom przez wnioskodawczyni nie może być podważany. Od dnia 4 lipca 2011 r. wnioskodawczyni podlegała bowiem nadal ubezpieczeniom jako pracownik. Wnioskodawczyni skutecznie i poprawnie pod względem formalnym zgłosiła pracodawcy swój powrót do pracy. Tylko i wyłącznie z winy pracodawcy nie została do niej dopuszczona. W konsekwencji i w tym okresie istniał obowiązek ubezpieczenia, wynikający z faktu bycia pracownikiem przez powódkę. Sąd Okręgowy zauważa, iż powódka w ustalonym stanie faktycznym nie może ponosić ujemnych konsekwencji zwianych zaprzestaniem prowadzenia działalności przez pracodawcę i ewidentnym łamaniem przez niego prawa. Będąc formalnie zwolniona z obowiązku świadczenia pracy -na urlopie wychowawczym nie musiała wiedzieć, iż zatrudniająca ją firma działalności nie prowadzi, nie uiszcza zobowiązań podatkowych, nie odprowadza składek. Zaś o likwidacji zakładu pracy nie była przez pracodawcę informowana. Z ponoszenia przez pracodawcę ryzyka gospodarczego wynika niedopuszczalność obciążania pracownika skutkami ujemnych wyników działalności gospodarczej. Podnieść również należy, iż spółka (...) zatrudniająca wnioskodawczynię została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego dopiero w dniu 21.11.2016 r. Do tego czasu wnioskodawczyni nie miała podstaw by uważać, iż formalnie podmiot ją zatrudniający nie istnieje- działalności nie prowadzi. Tym samym i w tym zakresie zaskarżona decyzja nie mogła się ostać.

Reasumując w ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw, by odmówić ubezpieczonej W. Ś. ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym w spornym okresie od 1 marca 2010 r.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz wnioskodawczyni kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 9 ust. 2, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

J.L.